

Studenci so mrzli, hladni, vlažni, topli, ali pa še celó vroči. Najhladnejši so óni studenci, ki izvirajo blizu snežnikov in lednikov. Da so studenci, bolj topli in nekateri bolj hladni, ravná se po raznih prírodnih razmérih. V obče se njih toplína ravná po zemljepisnej šírjavi in po podnebji tistega kraja, v katerem izvirajo, še bolj pa po toplini kamenja ali zemeljskih skladov v ónih globočinah, iz katerih prihajajo. Iz globokejih krajev pod zemeljsko skorijo ko njih voda prihaja, tem toplejši so, ker se toplína rédoma množi proti zemeljskemu središču. Vroči studenci nahajajo se največ blizu gorečih ali ugaslih ognjenikov.

Popolnem čiste vode ni na svetu. Najbolj čista voda je dežníca in snežníca. Studenci imajo v sebi razne snóví. Toplína studencev ima mnogo upliva na množino v njih raztopljenih snóvin; v obče jih imajo topli mnogo več v sebi nego mrzli. Nekateri studenci so zdravilni, posebno nekateri mrzli in gorki. Zdravilni studenci so pa največ tisti, ki imajo mnogo tujih snóví v sebi, zvlásti raznovrstnih rudnin, in se imenujejo rudníce. Rudníce se imenujejo po tvarini, katere imajo največ v sebi. Take so: apnena voda, kremenčeva voda, kislá voda ali slatina, slane vode ali slaníce, grenke vode ali grenčice, galúnate vode, vitrijolne vode, bakrenaste vode, solítarne vode, žvepleno-kisle vode, jodne vode i. t. d.

Otroče igre

v pésencah.

I.

Črno kravo, mólzo našo
Gregor žene v lóg na pašo,
Star pastír in pogonjič,
Ne bojí se vólka nič;
Leskováčo je prijél,
Čádi zvónec sam pripél.
Zvónec póje prelepó,
Gregor glúh je na uhó,
Gregor glúh je na obé,
Kar najbólje sam on vé:
Krávico za rép drží,
Da je kàm ne izgubí.
Príde krava do brvíce,
Do brvice, do vodíce,
Napojí se ter napáse.
Tamkaj mlada trava rase.
Pási, pasi, krávica!
Kjer je mehka trávice;
Mléka dosti nam podéli:
Dvé čebríci,
Dvé keblíci,

Drôbno kašo z njím zabéli!
Mléčna kaša, mati naša
In otročja sládká paša!

II.

Vóli ženem vitorôge,
Vsak po štiri ima nóge.
V góbov jarem jih vklenímó
In brez kámbe naprezímó,
Da nam kóla križevátna
Zakričíjo trdovrátna:
Prédnja préma, zádnja préma
Cvíli, vpíje, sála néma;
Pólza drgne sóro,
Kadar léze v góro;
Potogláva *) so kolésa;
Prégelj nêhče do ojésa!
Rés gospódska, dobra kóla,
Bóg pomágaj nam iz dóla!
Hěj, rusín, od sebe, bú!
Dáleč je še do domú;
Hěj, rusín, od sebe, bú!

M—L.

*) Potogláv o je koló tedáj, kadar je tóli végasto, da se zvráča zdaj na vnénjo, zdaj na notranjo strán, ako teče.